

DRÖM
BYGG
EN

FABRIKATIONER

VISKLEK

Genom plattformen "Fabrikationer" skapas en värld där fiktion och verklighet blandas. I berättelserna om vårt kontor "Revisionsmoln", diskuterar vi arkitekturens roller och definitioner. Genom att återbesöka och revidera redan genomförda projekt förskjuter vi idén om resultatet, bilden av arkitektur som produkt, till ett utforskande av processen.

>

1. FÖRKLARINGAR: ARKITEKTROLLEN, PROFESSIONALISM

In order to survive she uses her camouflaging skills to hide from the others.

Mer noggrann med mina lekar nu, undviker att kamouflera mig i något jag inte vill vara. Men visst kan jag spela rollen; sjunga högt, fötterna på bordet, samtala om träning, cyklar, event och de ännu större männen. Vara Peter Pan. Jag slutade leken där, i de rummen. Skrämd av vårt självsäkra sätt att verka utan reflektion över position och privilegier. Jag slutar nu att agera på dessa förväntningar, jag vet vilka risker som finns.

Låt oss imitera någon vi vill vara då. Sa nej idag och gick.

Hänvisningar:

Peter Pan: är en fiktiv karaktär skapad av den skotske novell- och pjäs-författaren J.M. Barrie. Han är en pojke som vägrar bli vuxen och som tillbringar sina oändliga barndomsäventyr i landet "Neverland" tillsammans med "The lost boys".

På scen spelas rollen som Peter traditionellt av en ung kvinna, det samma gäller den första filmversionen från 1924 med regi av Herbert Brenon.
(http://sv.wikipedia.org/wiki/Peter_Pan)

>>

2. BIBLIOTEK I FÖRÄNDRING

Biblioteksarkitekturen fortsätter att engagera och profetior om bibliotekens död har kommit på skam. I skuggan av den pågående tillbyggnaden av Asplunds Stadsbibliotek invigs i dagarna ett nytt bibliotek i Hagsätra.

2009 vann arkitektkontoret Revisionsmoln den öppna tävlingen om Hagsätrabiblioteket med ett annorlunda tävlingsbidrag: Istället för ett formbaserat gestaltungs-förslag lämnade kontoret in en plan med tonvikt på arbetsprocessen och biblioteksbyggets lokala betydelse.

Jury presenterade det vinnande förslaget som en engagerande undersökning av bibliotekets sociala funktion: "Lokalprogrammet visar på en djup förstärkelse för bibliotekets uppgifter. Förslaget betonar den lokala förankringen och redovisar en arbetsmetod som bjuder in brukarna i den planerade byggprocessen på ett övertygande och inbjudande sätt."

Revisionsmolns förslag till Hagsätrabiblioteket presenterar en metod där arkitektoniska referenser, berättelser och minnen är aktiva verktyg i kommunikationen med brukare och medarbetare. Slutresultatet blev en mer komprimerad byggnad än tävlingsprogrammet angett; biblioteket upptar nu enbart halva tävlingstomten och möjliggör i och med detta en trädgård och ett läsetorn. På plats i Hagsätra förklarar Revisionsmoln; "Från samtalen och den öppna verkstaden framkom behovet av en annan typ av läsmiljö. Det är resultatet av de tankarna man ser i utsiktstornets läsesal".

Revisionsmoln anordnade också bytesdagar och bibliotekets hela möblemang kommer från företag och boende i närområdet. Byggteamet erbjöd sina tjänster i utbyte mot möbler. "Det där stora bordet fick vi mot en ommålning, och de flesta bokhyllor har vi fått genom rådgivning. Det otympligaste var väl familjen som lessnat på sitt uthus och kom på ett sätt att bli av med det. Vi valde att måla om all mottagen inredning i klassiskt Stockholmsvitt. Resultatet blir ett ljusst skimrande snitt av Hagsätra."

Revisionsmoln återberättar hur de inledningsvis placerade ut all insamlad inredning på tomt och skissade upp byggnadens program på plats. En metod som de säger är hämtad från Londonkontoret mellan AOC och S arbete.

Den integrerande processen rör inte bara brukarna. Även konsulter och byggarbetare har fått en större plats i skapandet. Skisserna har varit viktigare än färdiga ritningar. Varje konsult har haft öppen verkstad om sin expertis där skisser till projektet har vuxit fram på plats. Revisionsmoln påpekar hur detta har underlättat: "Det har blivit intressantare detaljer än om vi skulle ha ritat allt själva framför datorn, och det har dessutom sparats in en del på budgeten."

Det är inspirerande och lite överraskande att tävlingsjury, politiker och tjänstemän kunnat komma överens om ett förslag utan löften om ett starkt landmärke. Jag ser det som ett uppvaknande där mycket nu står på spel.

>>>>>

6. FÖRKLARINGAR: ARKITEKTURBEGREPPET

Tack för Sanaa-grillpartyt!

Jag föreslår att vi fortsätter reproducera andra arkitekters arbeten. Det lägger fokus på förändringen, förskjutningen och revisionen snarare än innovationen. Vårt arbete med reproduktionerna/citaten blir en påminnelse

om att arkitekturen inte är objektet i sig utan den kulturella och sociala läsningen av rum, byggnad, landskap och miljö. Att utforska arkitektur som byggnadens performativa egenskaper; hur byggnaden påverkar oss, vad den gör och hur den används.

(Kan vi inte försöka hinna göra ett MUF-verk till sommaren? Jag vet några platser i Hammarbyhöjden som kan förvandlas till "small open spaces that are not parks".)

Hänvisningar:

Fieldparty: 01/09/2002 3PM

The party begins/BBQ grills and food are arranged along a 12 m grid. Participants spread along the grid but can still yell between points along the grid. The party looks disconnected, but people share the coming dusk together.

(Keio Univ. Sejima Lab. Fieldparty, ur Sanaa Works 2005-2009.)

Small Open Spaces that are not Parks: "The study identifies and makes proposals for smaller pockets of open space that have traditionally been overlooked in borough-wide studies and acknowledges the need to make provision for the young people in the borough."

(MUF, www.muf.uk.co)

>>>

3. FÖRKLARINGAR: BYGGET, ARKITEKTONISKA BEGREPP

Angående diskussionen vi hade om lagningar: tycker att vi lämnar den grå putsen som den är, låter ingreppen synas och lappar med sån där glittermassa vi såg i Hamburg. Återigen, vi får inte glömma bort spåren i vår vilja att förfinas. Tänk mer rouge än puder. Känner att jag snavar ibland, som att jag vill rengöra mer än nödvändigt.

Idag rev S och F plåtskjulet i söder. Marken under är rå, som ett stampat lergolv. Jag satt uppe på taket och tittade på. Ser hur trädgården får liv. Hur lång tid tror ni det tar tills det blir så där lummigt som det ser ut i mitt huvud? Det vi kallar bersån kommer att funka, fyllas med folk som ett kök, kvällar med stora brasor.

Hisschaktet är nu genomgående i hela huset. Jag körde några skottkärror (den gula) med betong. Betongen är nästan som strumpbyxor, en beige mjuk massa med kristaller i. Extremt hett idag, tog en dusch i gränden efteråt. Funderar på allvar att göra ute-duschens placering permanent. Att stå bakom de tunna portarna, spårvagnen som får dem att vibrera och stegen utanför. Som i min egen värld där de utanför inte vet att jag står två meter från deras steg, naken.

Gjorde en skiss, visar när vi ses.

Hänvisningar:

Rouge: På 1700-talet när den porslinsliknande, stela ansiktssminkningen var som populärast bland adeln i Europa, lade de rouget i en skarp triangel eller cirkel högst upp på kindbenet som inte tonades ut. Detta gällde både män och kvinnor. Långt efter 1800-talets mitt prydde röda fläckar allas kinder. När sminkets förkastlighet även drabbade rouget var det fortfarande tillåtet för män, särskilt unga officerare, att måla sig.

(Rougets historia, www.shenet.se)

Puder: I Sverige började den vita ansiktspudringen på 1600-talet. Europeiska överklassdamer började vid denna tid grunda med en vit, rosa eller hudfärgad bas kallad ceruse, baserad på oxmärg utörd med fett eller gummi-arabicum i rosenvatten. Pastan lades på tjockt för att fylla igen rynkor, ojämnheter och de mycket vanliga ärrarna efter smittkoppor och syfilis. Över detta pudrades vitt. Dök det upp utslag satte man på en musch, ett svart tygplåster som framhävde det kritvita ännu mer. Ofta bemålades bara ansiktet så att man fick en skarp gräns mellan målat och omålat. Att se/naturlig ut var inget mål, det skulle synas att man var sminkad och hade råd att kamouflera.

(Pudrets historia, www.shenet.se)

>>>>

4.

En stad består av X mängd materia. Inget tillförs, inget förgörs. Vi flyttar runt och bygger om.

(Kan vi prova att flytta runt jord på mötet v. 34?)

>>>>>

5. FÖRKLARINGAR: OFFENTLIGA RUM

När jag hyllar små platser i det offentliga, som har någon form av avskildhet, måste jag försvara det för mig själv. Debatten har nått mig: Ljus och öppna ytor inger känsla av säkerhet.

Sedan jag var yngre (inte riktigt säker på när det började men så långt jag kan minnas) har jag haft en fascination för det lilla och framför allt det lilla med defekter. Ett mindre utrymme med flera material, ett skrymsle utan 90-gradiga hörn, ett prång med annan temperatur.

Hänvisningar:

Vilka som är rädda och var man upplever otrygghet sammanfaller inte med statistik över brottsoffer och brottsplatser. Känslan av trygghet är störst på folkrika platser, där statistiskt flest brott begås.

("Trygg väg hem", Enkätundersökning gjord av Samhällsbyggnadskontoret/Gator och parker i Umeå kommun, 2006.)

"När jag förhörde mig om det egentliga syftet bakom åtgärderna (vilka innebär att stora delar av Sergels torg mutas in och kommersialiseras) svarade en

representant från polisen: 'Vi vill få bort missbrukarna, invandrarna, ungdomarna, uteliggarna och gratisätarna - det ska bara vara vi där.'

Tydligare kan motiven bakom moderaternas valparoll för Stockholms stadsmiljö - Snyggt och tryggt - knappast uttryckas. Vad som framställs som åtgärder för trivsel och säkerhet är i praktiken en fråga om social sanering."

(Katarina Gabrielsson, "Snyggt och tryggt",
Dagens Nyheter 2007-10-17)

>>>>>>

8.
Kontoret är det rum varifrån vi ritar andra rum.

>>>>>>

7. FÖRKLARINGAR: ARKITEKTROLLEN, FEMININITET

"Every time I say something they find hard to hear they chalk it up to my anger and never to their own fear."

(Ani diFranco, ur låten *I'm not a pretty girl*)

Matthet.

Jag undrar hur det skulle vara att gå in på mötet och bli sedd som Arkitekten. Oreflekterat och av alla.

Det jag istället ser är att jag blir bemött utifrån det faktum att jag är kvinna. Jag kan erkänna att även mitt eget beteende präglas av att jag är född till, och blir bemött som, kvinna. Så det borde vara helt naturligt att konstatera att jag även ritar som kvinna.

Problemet är att jag sällan känner igen mig själv i kulturella förväntningar på könsroller. Jag skyr positionen som kvinna för att den är infekterad och stigmatiserad, samtidigt som jag kan vurma för femininitet. Jag skyr det enfaldiga dikotomiska system där mjukt är kvinnligt och kantigt är manligt, samtidigt som jag vill/åtrår en arkitektur där kropp och reproduktion erkänns/finns/är närvarande. Jag skyr den banala könade symboliken, samtidigt som jag hör mig själv säga: "Jag tror vi ska ha mindre fallos och mera berg", när vi pratar om projektets höghus.

Våra egna identiteter och förebilder är närvarande när vi ritar, men diskussionen om en "kvinnlig" respektive "manlig" arkitektur borde egentligen handla om hur arkitektkårens egna normer och identifikationer reproduceras i arkitekturen.

Jag ritar som den kvinna jag är, men inte som den du tror jag är. Jag kanske inte är så mycket kvinna som du tror.

Hänvisningar:

"It is not the right angle that attracts me. Nor the straight line, tough, inflexible, created by man. What attracts me is the free, sensual curve. The curve I find in the mountains of my country, in the sinuous course of its rivers, in the waves of the sea, in the clouds of the sky, in the body of the favourite woman."

(Angel Gurria-Quintana, "Oscar Niemeyer: Architect of Optimism",
Financial Times 2007-04-13)

"När hon berättar om gårdagens mingel och männens fåfånga tar hon plötsligt tag i min överarm och trycker till:

- Du kommer inte tro mig. Men så här gör Rem och Jack. De känner på varandra hela tiden, deras kroppar är mycket viktiga. De pratar med varandra och frågar om kläder och vart köpte du den släpsen och den kostymen."

(Beatriz Colomina, "Arkitektens värld styrs av testosteron",
Dagens Nyheter 2007-12-02)

LINNEA HOLMBERG är arkitekt, utbildad på Chalmers, KTH och på TU Delft, och har även studerat mode på IHI, Icelandic Academy of the Arts. Hon har arbetat aktivt med jämställdhetsfrågor och var initiativtagare till kursen Jalusi "Queerfeministisk arkitekturkritisk teori" på KTH. Hon är en del av Revisionsmoln.

YLVA K ROSVALL är arkitekt, med utbildning från KTH samt TU Wien, och en del av Revisionsmoln.

JOANNA ZAWIEJA är arkitekt och del av Revisionsmoln. Hennes praktik utforskar förhållandet mellan den byggda miljön, dess mediering och identitetsformande normer genom video, text och tillfälliga installationer.

YLVA ÅBORG är arkitekt utbildad på KTH, TU Delft och Konstfack och nu del av Revisionsmoln. Hon har föreläst om genus och arkitektur på LTH och Chalmers och varit med att starta en Queerfeministisk Arkitekturteorikurs på KTH. Ylva är en av medlemmarna i redaktionskommittén för denna årsbok.